

Zittingsdocument

B9-0145/2024

26.2.2024

ONTWERPRESOLUTIE

naar aanleiding van een verklaring van de vicevoorzitter van de
Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en
veiligheidsbeleid

ingediend overeenkomstig artikel 132, lid 2, van het Reglement

over de kritieke situatie in Cuba
(2024/2584(RSP))

Manu Pineda, Sandra Pereira, Leila Chaibi
namens de Fractie The Left

B9-0145/2024

**Resolutie van het Europees Parlement over de kritieke situatie in Cuba
(2024/2584(RSP))**

Het Europees Parlement,

- gezien de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van 1948 en andere internationale mensenrechtenverdragen en -instrumenten,
- gezien het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten van 1966, en met name artikel 1,
- gezien het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten van 16 december 1966,
- gezien de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten van 2011,
- gezien de beginselen van het Handvest van de VN,
- gezien de resolutie van de Algemene Vergadering van de VN van 2 november 2023 over de noodzakelijke opheffing van het door de Verenigde Staten tegen Cuba ingestelde economische, financiële en handelsembargo,
- gezien de zogenaamde Monroe-doctrine van de Verenigde Staten, die de kern blijft van de Amerikaanse diplomatie op het Amerikaanse continent en die het expansionisme en de inmenging van de VS rechtvaardigt,
- gezien de Overeenkomst inzake politieke dialoog en samenwerking tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Cuba, anderzijds¹ (de Overeenkomst inzake politieke dialoog en samenwerking tussen de EU en Cuba),
- gezien de gezamenlijke persverklaringen van de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid Josep Borrell en de Cubaanse onderminister van Buitenlandse Zaken Anayansi Rodríguez Camejo na de Gezamenlijke Raad EU-Cuba van 26 mei 2023,
- gezien zijn eerdere resoluties over Cuba, met name die van 15 november 2018 over de mensenrechtensituatie in Cuba², van 28 november 2019 over Cuba, de zaak van José Daniel Ferrer³, van 10 juni 2021 over de mensenrechten en politieke situatie in Cuba⁴, van 16 september 2021 over het harde optreden van de regering tegen protesten en burgers in Cuba⁵ en van 16 december 2021 over de situatie in Cuba, met name de zaken van José Daniel Ferrer, “Dame in het Wit” Aymara Nieto, Maykel Castillo,

¹ PB L 337 I van 13.12.2016, blz. 3.

² PB C 363 van 28.10.2020, blz. 70.

³ PB C 232 van 16.6.2021, blz. 17.

⁴ PB C 67 van 8.2.2022, blz. 113.

⁵ PB C 117 van 11.3.2022, blz. 104.

Luis Robles, Félix Navarro, Luis Manuel Otero, dominee Lorenzo Fajardo, Andy Dunier García en Yunior García Aguilera⁶,

- gezien zijn standpunt van 5 juli 2017 over het ontwerp van besluit van de Raad betreffende de sluiting namens de Unie van de Overeenkomst inzake politieke dialoog en samenwerking tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Cuba, anderzijds⁷,
- gezien artikel 132, lid 2, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat de economische, financiële en handelsblokkade van Cuba door de VS een schending van de mensenrechten van het Cubaanse volk vormt die kan worden aangemerkt als een daad van economische oorlogsvoering waardoor de ontwikkeling van het Cubaanse volk en de volledige verwezenlijking van de VN-doelstellingen voor duurzame ontwikkeling (SDG's) worden belemmerd;
- B. overwegende dat de Amerikaanse blokkade van Cuba voortduurt sinds februari 1962; overwegende dat deze blokkade door de Amerikaanse regering verantwoord werd met het argument dat de enige voorzienbare manier om de binnenlandse steun terug te dringen bestond uit ontzuivering en ontmoediging op basis van ontevredenheid en economische moeilijkheden, waarbij alle middelen om het economische leven van Cuba te verzwakken, snel moesten worden ingezet, namelijk door Cuba kredietverstrekking en bevoorrading te weigeren en zo te zorgen voor een verlaging van de reële en monetaire lonen, met als doel hongersnood, wanhoop en de omverwerping van het regime te veroorzaken; overwegende dat deze blokkade als zodanig kan worden beschouwd als een misdaad tegen de menselijkheid;
- C. overwegende dat de gevolgen van de economische, financiële en handelsblokkade door de VS veel ernstiger zijn geworden, met name toen Cuba het hoofd moest bieden aan de COVID-19-pandemie; overwegende dat de blokkade vooral sinds het begin van de pandemie is versterkt door voormalig Amerikaans president Donald Trump, die 243 aanvullende dwangmaatregelen tegen Cuba heeft toegevoegd, met name de opschorting van de diensten van Western Union in het hele land, waardoor het voor familieleden in het buitenland bijna onmogelijk is om buitenlandse valuta te verzenden en de toegang van het land tot essentiële geneesmiddelen en medische apparatuur wordt belemmerd; overwegende dat deze maatregelen door de regering-Biden zijn gehandhaafd en dat de schade die zij de Cubaanse economie alleen al van 1 maart 2022 tot 28 februari 2023 hebben toegebracht, geschat wordt op 4,867 miljard USD;
- D. overwegende dat de door de VS opgelegde Helms-Burton-wet en de reactivering van de titels III en IV daarvan in strijd zijn met verschillende beginselen van het internationaal recht en de regels van het multilaterale handelsstelsel;
- E. overwegende dat de extraterritoriale toepassing van de blokkade door de VS indruist tegen de soevereiniteit van andere landen, met inbegrip van de lidstaten; overwegende dat deze blokkade heeft geleid tot gigantische boetes ten belope van 11 miljard USD voor 38 banken, waaronder de Franse groep BNP Paribas; overwegende dat de meeste

⁶ PB C 251 van 30.6.2022, blz. 120.

⁷ PB C 334 van 19.9.2018, blz. 235.

Europese banken (waaronder ING en BNP Paribas) sindsdien weigeren geld over te maken naar het eiland, waardoor investeringen en solidariteitsacties uiterst ingewikkeld zijn geworden;

- F. overwegende dat voormalig Amerikaans president Donald Trump een paar dagen voor het einde van zijn mandaat in januari 2021 Cuba heeft toegevoegd aan de lijst van landen die het internationale terrorisme steunen, onder het voorwendsel dat Cuba de Colombiaanse vredesakkoorden had erkend en had geweigerd de leiders van het Nationale Bevrijdingsleger (ELN) uit te leveren, zoals destijds door de regering van Duque werd gevraagd, hoewel dit in strijd was met het internationaal recht; overwegende dat het uitleveringsverzoek door de nieuwe Colombiaanse regering is ingetrokken; overwegende dat de Colombiaanse regering sinds eind 2022 onder leiding van Gustavo Petro met het ELN onderhandelt; overwegende dat op 9 juni 2023 in Havana een staakt-het-vuren is gesloten;
- G. overwegende dat de opname van Cuba op de lijst van landen die het internationale terrorisme steunen, heeft geleid tot nieuwe sancties, die niet alleen beperkingen van de bijstand en de buitenlandse handel met de VS en aanzienlijke financiële beperkingen inhouden, maar ook negatieve gevolgen hebben voor de handelsbetrekkingen met buitenlandse actoren, met name Europese;
- H. overwegende dat de opname op de lijst ook schade heeft toegebracht aan de internationale toeristische sector, aangezien onderdanen van landen die gebruikmaken van het elektronisch systeem voor reisvergunningen om het grondgebied van de VS binnen te komen, niet in aanmerking komen voor het visumvrijstellingsprogramma van de VS, maar formeel een visum moeten aanvragen om de VS binnen te komen als zij Cuba na 1 maart 2011 hebben bezocht;
- I. overwegende dat de belangrijke toeristische sector als gevolg van de COVID-19-pandemie is ingestort en door de oorlog in Oekraïne en de energiecrisis nog steeds niet is hersteld; overwegende dat het Cubaanse volk de laatste tijd geconfronteerd wordt met ernstige economische en sociale problemen in het dagelijks leven; overwegende dat er een ernstig tekort is aan brandstof, wat ook leidt tot aanzienlijke vertragingen bij de distributie van voedsel; overwegende dat de energiecrisis heeft geleid tot dagelijkse perioden van verplichte stroomonderbrekingen;
- J. overwegende dat de materiële moeilijkheden hebben geleid tot een ongekeerde migratiegolf; overwegende dat in 2022 en 2023 volgens schattingen meer dan 500 000 mensen zijn geëmigreerd, van wie ongeveer 400 000 op irreguliere wijze de Verenigde Staten zijn binnengekomen, aangemoedigd door het Amerikaanse beleid van unieke voordelen voor Cubaanse irreguliere migranten, de niet-naleving door de VS van de immigratieovereenkomsten en de weigering om visa bij het Amerikaanse consulaat in Havana doeltreffend te verwerken;
- K. overwegende dat in mei 2023 in Havana de derde Gezamenlijke Raad Cuba-EU is georganiseerd over de derde cyclus van de uitvoering van de Overeenkomst inzake politieke dialoog en samenwerking (PDCA) tussen Cuba, de EU en haar 27 lidstaten, die op 12 december 2016 werd ondertekend en sinds 1 november 2017 voorlopig van kracht is;

- L. overwegende dat de ontwikkeling en bestendiging van de democratie en de rechtsstaat, alsmede eerbiediging van de mensenrechten en fundamentele vrijheden, deel uitmaken van de PDCA tussen Cuba en de EU;
- M. overwegende dat de speciale vertegenwoordiger van de EU voor de mensenrechten, Eamon Gilmore, tijdens zijn laatste bezoek aan Havana een ontmoeting heeft gehad met vertegenwoordigers van de Cubaanse autoriteiten, zoals de president van de Republiek, de minister van Buitenlandse Zaken, de minister van Justitie, de procureur-generaal, de onderminister van Binnenlandse Zaken en de plaatsvervangers van de Nationale Vergadering; overwegende dat hij na deze uitwisselingen de “eerlijke” en “respectvolle” tweerichtingsdialoog tussen de EU en Cuba over mensenrechten en fundamentele vrijheden heeft erkend;
- N. overwegende dat de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid (VV/HV), Josep Borrell, tijdens zijn bezoek aan het eiland in mei 2023 heeft verklaard dat “ondanks alle beperkingen en maatregelen van de Amerikaanse blokkade, die de zaken niet gemakkelijker maakt, de EU de belangrijkste handelspartner van Cuba is”; overwegende dat hij een fonds van 14 miljoen EUR heeft aangekondigd om kleine bedrijven in Cuba te ondersteunen, een teken van “de bereidheid van de EU om Cuba te begeleiden bij zijn proces van economische en sociale hervormingen in een relatie van wederzijds respect”;
- O. overwegende dat de derde Gezamenlijke Raad volgens de onderminister van Buitenlandse Zaken Anayansi Rodríguez Camejo heeft bevestigd dat er vooruitgang is geboekt bij de verwezenlijking van de doelstellingen van de PDCA, en de waarde hiervan als leidraad en aanjager voor de ontwikkeling en verdieping van wederzijds voordelige betrekkingen heeft aangetoond;
- P. overwegende dat de bezoeken van de speciale vertegenwoordiger van de EU voor de mensenrechten aan Cuba in november 2023 en het bezoek van VV/HV Josep Borrell de waarde van deze samenwerking en de volledige betrokkenheid van de Cubaanse autoriteiten bevestigen; overwegende dat de waarde en het nut van alle politieke en sectorale dialogen zijn vastgelegd in de PDCA, zonder tussen deze dialogen een onderlinge hiërarchie vast te stellen;
- Q. overwegende dat de VS en hun extreemrechtse bondgenoten in Europa de huidige moeilijke situatie in Cuba als voorwendsel willen gebruiken om het land verder te destabiliseren en opnieuw het zogeheten gemeenschappelijk standpunt in te stellen, een sanctieregeling die uniek is in de wereld;
- R. overwegende dat de resolutie van de Algemene Vergadering van de VN van 2 november 2023 over de noodzakelijke opheffing van het door de Verenigde Staten tegen Cuba ingestelde economische, financiële en handelsembargo voor de 31e opeenvolgende keer is goedgekeurd (zoals elk jaar sinds 1992, met uitzondering van 2020 vanwege de pandemie), waarbij 187 landen, met inbegrip van alle EU-lidstaten, vóór stemden;
- S. overwegende dat 21,6 % van de EU-bevolking, meer dan 95 miljoen mensen, in 2021 en 2022 het risico liep op armoede of sociale uitsluiting, zonder dat de EU het doelwit is van sancties, blokkades of belemmeringen bij de toegang tot het internationale

financiële stelsel; overwegende dat hoewel de EU de op twee na grootste kapitalistische economie ter wereld vormt en goed is voor een zesde van de wereldhandel, bijna een miljoen mensen in de EU dakloos zijn; overwegende dat bijna 40 % van de landbouw- en veehouderijbedrijven in de EU de afgelopen twintig jaar is verdwenen;

1. verklaart zich volledig solidair met het Cubaanse volk, dat te lijden heeft onder een zeer moeilijke economische en sociale situatie, voornamelijk als gevolg van beperkingen die zijn opgelegd door buitenlandse mogendheden, die sinds 1 januari 1959 een einde proberen te maken aan het eigen ontwikkelingsmodel; dringt aan op de onmiddellijke opheffing van de door de VS opgelegde economische, financiële en handelsblokkade en op alle andere unilaterale dwangmaatregelen, die de belangrijkste oorzaak zijn van deze moeilijke situatie en de huidige migratiegolf;
2. dringt aan op de onmiddellijke schrapping van Cuba van de lijst van overheidssponsors van terrorisme om een einde te maken aan de moeilijkheden die het land door de plaatsing op deze lijst ondervindt bij het krijgen van toegang tot het internationale financiële systeem;
3. erkent de permanente inspanningen van de Cubaanse autoriteiten om te zoeken naar maatregelen die het Cubaanse ontwikkelingsmodel verbeteren en actualiseren, waarbij de nadruk ligt op de belangen van de meerderheid binnen de samenleving en ernaar wordt gestreefd de ernstige economische en sociale gevolgen van de illegale Amerikaanse blokkade tot een minimum te beperken;
4. verwerpt elke poging om de moeilijke economische situatie van het Cubaanse volk aan te wenden om zich te mengen in binnenlandse aangelegenheden; benadrukt dat volgens artikel 1 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten van 1966 alle volkeren het recht op zelfbeschikking hebben, en zij uit hoofde van dit recht in alle vrijheid hun politieke status bepalen en vrijelijk hun economische, sociale en culturele ontwikkeling nastreven, zonder buitenlandse inmenging; dringt er daarom bij de EU en haar lidstaten op aan het internationaal recht te eerbiedigen;
5. dringt aan op meer EU-steun en samenwerking met Cuba en op het onderzoeken van doeltreffende manieren om buitenlandse investeringen te financieren; pleit voor de kwijtschelding van de schulden van Cuba bij de lidstaten, en met name de leden van de zogenaamde Club van Parijs, om de Cubaanse autoriteiten in staat te stellen de moeilijke economische situatie beter het hoofd te bieden en om de “klimaatschuld” van de lidstaten te compenseren;
6. dringt erop aan de betrekkingen tussen de EU en Cuba te intensiveren op basis van dialoog en samenwerking met betrekking tot gemeenschappelijke uitdagingen, zoals de klimaatverandering of de volledige verwezenlijking van de SDG's van de VN, met name doelstelling 16; hekelt de gevolgen van de extraterritoriale toepassing van de Amerikaanse economische, financiële en handelsblokkade voor de EU en haar lidstaten, burgers en ondernemingen; verzoekt de Commissie in samenwerking met andere landen maatregelen uit te werken om de gevolgen van dit beleid tegen te gaan;
7. benadrukt de belangrijke rol van de PDCA als essentieel instrument ter bevordering van begrip en wederzijds voordelige betrekkingen tussen de EU en Cuba; is ingenomen met de start van de vierde uitvoeringscyclus van de PDCA in november 2023, met politieke

dialogen over mensenrechten en ontwapening, non-proliferatie en wapenbeheersing; is ingenomen met de bezoeken aan Cuba van de VV/HV, Josep Borrell, en de speciale vertegenwoordiger van de EU voor de mensenrechten, Eamon Gilmore, in 2023;

8. wijst op de prominente aanwezigheid van Cuba in multilaterale fora, met name sinds januari 2023 en het Cubaanse voorzitterschap van de G77; wijst op de inspanningen van de Cubaanse regering en het Cubaanse volk om de SDG's van de VN te verwezenlijken en op de belangrijke rol van het land bij de bevordering daarvan;
9. prijst Cuba voor de belangrijke rol die het heeft gespeeld in de wereldwijde strijd tegen de COVID-19-pandemie, en met name voor de ontwikkeling van vijf kandidaat-vaccins, waarvan er drie zijn gecertificeerd; prijst de brigades van artsen en verpleegkundigen voor het redden van levens wereldwijd, ook in de EU;
10. bevestigt nogmaals zich te zullen inzetten voor de soevereiniteit, onafhankelijkheid en territoriale integriteit van Cuba; dringt aan op de onmiddellijke ontmanteling van de marinebasis en de militaire gevangenis in Guantánamo Bay, de terugtrekking van alle Amerikaanse troepen uit het Cubaanse grondgebied en het herstel van de territoriale integriteit van Cuba; verzoekt de autoriteiten van de VS te waarborgen dat de mensenrechten van de gevangenen die nog in Guantánamo Bay verblijven, met inbegrip van hun recht op een eerlijk proces, worden geëerbiedigd;
11. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de parlementen en regeringen van de lidstaten, de regering en de Nationale Volksmachtvergadering van Cuba, de Euro-Latijns-Amerikaanse Parlementaire Vergadering en de Latijns-Amerikaanse subregionale entiteiten, met inbegrip van de Bolivariaanse Alliantie voor de volkeren van ons Amerika en de Gemeenschap van Latijns-Amerikaanse en Caribische Staten.